

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI	15
-------------------	----

Część pierwsza: LINIE I MIERNIKI UBÓSTWA

Stanisława Golinowska

BADANIA NAD UBÓSTWEM. ZAŁOŻENIA I METODA	19
I. Wprowadzenie	19
II. Linie ubóstwa	20
1. Linie ubóstwa bezwzględnego	20
2. Relatywne linie ubóstwa	22
3. Linie ubóstwa subiektywnego	23
4. Podejście mieszane	24
III. Miary i mierniki ubóstwa	25
1. Stopa ubóstwa	26
2. Luka dochodowa	26
IV. Skale ekwiwalentności	27
V. Wnioski	28
Literatura	29

Lucyna Deniszczuk, Barbara Sajkiewicz

KATEGORIA MINIMUM EGZYSTENCJI	31
I. Wprowadzenie	31
II. Definicja, przesłanki, założenia	31
1. Definicja	31
2. Założenia metodyczne	32
III. Zawartość koszyka	34

IV. Wartość (cena) koszyka minimum egzystencji w latach 1993 i 1996 – porównania z wybranymi kategoriami dochodów	38
V. Empiryczna weryfikacja koszyka minimum egzystencji	47
VI. Problem skali ekwiwalentności	52
VII. Podsumowanie i wnioski	53
Literatura	56
ANEKS	57

Anna Szukielojć-Bieńkuńska

ZASTOSOWANIE RELATYWNYCH GRANIC UBÓSTWA DO OCENY

ZASIĘGU UBÓSTWA	65
I. Wprowadzenie	65
II. Ubóstwo relatywne w latach 1993–1996	68
III. Czynniki warunkujące ubóstwo	71
IV. Zagrożenie trwałym ubóstwem	74
V. Uwagi końcowe	76
Literatura	76

Irena Topińska

UBÓSTWO W POLSCE: 1993–1996 (kontynuacja badań Banku Światowego) **77** |

I. Sfera ubóstwa w 1993 r.	78
1. Metodologia badania	78
2. Podstawowe wyniki	85
3. Czynniki ekonomiczne i społeczne a zagrożenie ubóstwem	87
4. Rola czynników demograficznych	93
5. Przestrzenne zróżnicowanie ubóstwa	95
II. Lata 1993–1996	96
1. Założenia metodologiczne – porównywalność wyników	96
2. Analiza podstawowych wskaźników	99
3. Przemiany ubóstwa w grupach społeczno-ekonomicznych	102
4. Cechy demograficzne a ubóstwo	105
5. Miejsce zamieszkania	107
III. Podsumowanie	108
Literatura	109

Jarosław Podgórski

SUBIEKTYWNE LINIE UBÓSTWA. Szacunek subiektywnych linii ubóstwa metodą LPL

dla lat 1993–1996	111
I. Wprowadzenie	111
II. Metoda analizy	113
III. Dane statystyczne	118
IV. Wyniki pośrednie	119
V. Linia ubóstwa	122

VI. Zasięg (stopa) ubóstwa.....	126
VII. Wnioski końcowe	132
Literatura.....	133
ANEKS	135

Lidia Beskid

POTOCZNA PERCEPCJA BIEDY W POLSCE 1989–1995	137
I. Znaczenie rozpoznania opinii o ubóstwie	137
II. Postrzeganie zakresu biedy.....	138
III. Subiektywna granica biedy.....	141
IV. Poczucie własnej biedy	143
Badania źródłowe:.....	149
Literatura.....	149

Lucyna Deniszczuk, Barbara Sajkiewicz

KATEGORIA MINIMUM SOCJALNEGO	150
I. Wprowadzenie	150
II. Kryterium ustalania potrzeb – zasady budowy koszyka minimum socjalnego ...	152
1. Potrzeby jako podstawa budowy koszyka	152
2. Grupowanie wydatków i zasady ich ustalania	153
3. Koszyk dóbr i usług na poziomie minimum socjalnego	154
III. Minimum socjalne w warunkach rynkowych lat 1994–1996 i jego empiryczna weryfikacja.....	161
1. Wartość i struktura koszyka minimum socjalnego	161
2. Minimum socjalne a podstawowe kategorie dochodów	162
3. Empiryczna weryfikacja koszyka minimum socjalnego	175
IV. Minimum socjalne w wersji „tradycyjnej” i zaktualizowanej	189
1. Problem cen.....	189
2. Zmiana niektórych założeń.....	191
3. Skale ekwiwalentności	192
V. Minimum socjalne a minimum egzystencji	193
VI. Wnioski.....	196
Literatura.....	197

Jan Kordos

ZARYS PRAC BADAWCZYCH NAD UBÓSTWEM W UNII EUROPEJSKIEJ	199
I. Programy walki z ubóstwem w UE.....	199
II. Seminarium w Bath	201
III. Panel Gospodarstw Domowych Wspólnoty Europejskiej	201
IV. Projekty badawcze przy wykorzystaniu PGDWE	203

V. Seminarium w Lizbonie – wskaźniki niemonetarne	204
VI. Seminarium w Santiago de Chile – dalszy program prac badawczych.....	205
VII. Wnioski końcowe	206
Literatura.....	206

Kazimierz W. Frieske

BIEDA – MIARY I INTERPRETACJE.....	207
I. Myśl podstawowa	207
II. Bieda z postaciami biedy.....	207
III. Bieda z miarami biedy.....	209
IV. Ideologie ubóstwa	214
V. Potrzeby i społeczne uczestnictwo	218
Literatura.....	221

Część druga: ZAGROŻENIE UBÓSTWEM

Bożena Balcerzak-Paradowska

ZAGROŻENIE UBÓSTWEM RODZIN WIELODZIETNYCH.....	225
I. Wprowadzenie	225
II. Stopa i głębokość ubóstwa wśród rodzin wielodzietnych.....	228
III. Cechy społeczno-demograficzne rodziny a ubóstwo.....	231
IV. Konsumpcja i styl życia rodzin wielodzietnych w sferze ubóstwa.....	235
V. Możliwość wyjścia ze sfery zagrożenia ubóstwem.....	255
VI. Wnioski.....	261
Literatura.....	264

Bożena Kołaczek

RODZINY NIEPEŁNE – PRAWDOPODOBIENSTWO	
ZAGROŻENIA UBÓSTWEM	265
I. Wprowadzenie	265
II. Stopa i głębokość ubóstwa w rodzinach niepełnych.....	265
III. Cechy społeczno-demograficzne rodzin niepełnych zagrożonych ubóstwem	270
IV. Warunki bytu rodzin niepełnych zagrożonych ubóstwem.....	277
V. Możliwości zaspokojenia potrzeb	279
1. Potrzeby żywnościowe	279
2. Potrzeby edukacyjne dzieci	279
3. Potrzeby wyższego rzędu	280
4. Warunki mieszkaniowe	280

VI. Starania podejmowane przez jedynych żywicieli w celu przeciwdziałania ubóstwu	281
VII. Polityka społeczna na rzecz ubogich rodzin niepełnych – rozwiązania istniejące i rekomendacje	284
VIII. Wnioski z analizy	288
Literatura	289

Danuta Graniewska

ZAGROŻENIE UBÓSTWEM OSÓB STARSZYCH	291
I. Wprowadzenie	291
II. Ubóstwo w środowisku osób emerytów i rencistów. Uwarunkowania. Dane źródłowe	294
III. Cechy społeczno-demograficzne i podstawowe elementy sytuacji materialnej gospodarstw emerytów i rencistów	300
IV. Podsumowanie i wnioski	303
Literatura	305

Stanisława Golinowska

UBÓSTWO W POLSCE. SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ	307
I. Badania nad ubóstwem	307
II. Definicje i linie ubóstwa	308
III. Ubóstwo w okresie transformacji. Zmiany w czasie	311
1. Ubóstwo pierwszego okresu transformacji	312
2. Ubóstwo w okresie ożywienia gospodarczego	315
3. Głębokość ubóstwa	319
IV. Przyczyny ubóstwa: Kto jest biedny w Polsce?	320
1. Ubóstwo wśród bezrobotnych	321
2. Ubóstwo w rodzinach chłopskich	322
3. Ubóstwo w rodzinach wielodzietnych	323
4. Ubóstwo a wykształcenie	324
5. Zmiany struktury społeczeństwa w okresie transformacji towarzyszące ubóstwu	326
Literatura	327

Jan Danecki

UBÓSTWO JAKO KWESTIA SPOŁECZNA WE WSPÓŁCZESNEJ POLSCE.

KOMENTARZ	331
I. Uwagi wstępne	331
II. Ubożenie i rozwarstwienie ludności	332
III. Sfera ubóstwa	333
IV. Zbiorowości szczególnie dotknięte i zagrożone	334
V. Skale deprywacji	337
VI. Rola polityki społecznej	341
Literatura	342

Część trzecia: WALKA Z UBÓSTWEM – ASPEKT INSTYTUCJONALNY

Piotr Błędowski

ROLA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W FUNKCJONOWANIU

POMOCY SPOŁECZNEJ	345
I. Wprowadzenie	345
II. Ogólna charakterystyka zmian w systemie pomocy społecznej	347
III. Zakres podmiotowy pomocy społecznej	350
IV. Zakres przedmiotowy pomocy społecznej	353
V. Pomoc społeczna jako zadanie komunalnej polityki społecznej	356
VI. Pomoc społeczna jako zadanie administracji rządowej	362
VII. Wydatki z budżetów centralnego i gmin na świadczenia pomocy społecznej ...	365
Literatura	368

Leon Dyczewski

KOŚCIÓŁ KATOLICKI WOBEC UBÓSTWA I LUDZI UBOGICH	370
I. Definicja ubóstwa	370
II. Ocena ubóstwa jako zjawiska społecznego	371
III. Postawa wobec ludzi ubogich	373
IV. Formy działalności Kościoła katolickiego w duchu opieki na rzecz ubogich	375
V. Zasady działania na rzecz ubogich	377
VI. Działalność Caritas w Polsce	377

Stanisława Golinowska

MINIMALNE DOCHODY A WALKA Z UBÓSTWEM	381
I. O przyczynach ubóstwa	381
II. Polityka społeczna w walce z ubóstwem	382
1. O wyborze urzędowej linii ubóstwa	382
2. O zastosowaniu jednej urzędowej linii ubóstwa	386
3. Różne linie minimalnych dochodów, ale jeden, kompleksowy program walki z ubóstwem	388
Literatura	390